	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
1.	**Arnhem**	*Ontwerpbegroting 2026* U geeft aan dat de ontwerpbegroting is gebaseerd op de Kaderbrief van december 2024 en de ontvangen zienswijzen vanuit de gemeenteraden hierop. De ontvangen zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van de beleidsmatige en financiële kaders voor 2026. De enige wijziging ten opzichte van de Kaderbrief heeft betrekking op de invulling van de in de Kaderbrief genoemde implementatie van het Digitaal Kinddossier Jeugdgezondheidzorg (€ 1 mln.). Onze zienswijze op de wijze van financiering van het Digitaal Kinddossier vindt u onder het kopje *'Resultaatbestemming 2024'*. Met het oog op het ravijnjaar in 2026 heeft het Algemeen Bestuur van de VGGM aanvullend op de ontwerpbegroting 2025 gevraagd om een indicatieve incidentele besparing van tenminste 2% én een mogelijk grotere besparing voor de jaren daarna. Voor de structurele maatregelen in de taakuitvoering heeft het bestuur van VGGM verschillende scenario's besproken. Met het gegeven dat VGGM een breed dienstverleningspakket uitvoert tegen een relatief lage prijs betekent dat veelal pijnlijke keuzes moeten worden gemaakt. Eerder uitgevoerde benchmarks lieten ook al zien dat VGGM op onderdelen 'knap maar krap' was georganiseerd. VGGM heeft de verschillende maatregelen uitgewerkt en in de zomer van 2025 worden er in het Algemeen Bestuur keuzes gemaakt in de taakuitvoering. Deze keuzes worden verwerkt in een gewijzigde begroting 2026 en/of in de Kaderbrief 2027. Voor de incidentele besparing over 2025 en 2026 van 2% heeft in 2024 een nadere uitwerking plaatsgevonden. Vooruitlopend op de eventuele uitkomsten van de besparingsopdracht, willen wij nogmaals benadrukken dat de dienstverlening van VGGM minimaal op het niveau van het wettelijk minimum moet blijven, zoals reeds aangegeven in onze zienswijze op de Kaderbrief 2026 en de zienswijze op de ontwerpbegroting 2025. Ondanks alle effecten van de geopolitieke spanningen, klimaatverandering en de spanning van de steeds beperktere middelen om taken goed uit te voeren, vinden wij het belangrijk dat er niet opnieuw een situatie ontstaat zoals in 2022 bij de JGZ, waarbij taken onder het wettelijk minimum werden afgeschaald. Concreet betekent dit dat we niet willen dat de besparingsopdracht wordt doorgezet indien de keuzes resulteren in dienstverlening onder het wettelijk minimale niveau. *Indexatie voor compensatie loon- en prijsstijging* VGGM vraagt een indexatie van 4,4%, terwijl Arnhem in haar perspectiefnota 2026 de lijn volgt van het gemeentefonds en derhalve rekening houdt met een indexatie van 2,7% voor de gemeenschappelijke regelingen. Wij vragen u daarom om rekening te houden met een indexatie van 2,7% en alles in het werk te stellen om hieraan te voldoen. Bijvoorbeeld door procesoptimalisaties en doelmatige bestedingen, mits de kwaliteit van dienstverlening niet onder het wettelijk minimale niveau terechtkomt. Wij gaan hieronder in op diverse programmaonderdelen van uw begroting die (deels) worden bekostigd uit de gemeentelijke bijdrage en onze zienswijze daarop.	Op de zienswijze van de gemeente Arnhem wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten. Daarnaast heeft ons weerstandsvermogen en risicobeheersing onze blijvende aandacht.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
		(..) **Gewijzigde begroting 2025** In de gewijzigde begroting 2025 zijn een aantal mutaties opgenomen, waarvan enkel de technische vertaling van de 2% besparing op de verschillende onderdelen invloed hebben gehad op de gemeentelijke bijdrage. Zoals reeds aangegeven in de Kaderbrief zijn wij positief over de gevonden (technische) incidentele besparingen. **Resultaatbestemming 2024** In financiële zin resteert er een overschot op de beschikbare budgetten van € 4,0 miljoen. Van dit overschot is € 2,5 miljoen gerealiseerd door lagere kapitaallasten door vertraging van projecten en investeringen en oplopende rentebaten. Specifiek voor het programma GGD geldt dat door toenemende zorgvragen een voordeel is gerealiseerd door een hoger dan begroot activiteitenniveau. Hierdoor is een bezettingsvoordeel van € 1,5 miljoen gerealiseerd. De toegenomen werkdruk binnen dit programma heeft bijgedragen aan een stijging van het ziekteverzuim. U stelt voor om het gerealiseerde resultaat voor € 1,5 miljoen toe te voegen aan de Algemene Reserve en het restant van € 2,5 miljoen terug te laten vloeien naar de gemeenten. Er zijn inmiddels echter twee aanvullende incidentele lasten geïdentificeerd rond de implementatie van het Digitaal Kinddossier (€ 1 mln.) en Jeugdgezondheidszorg onder druk (€ 800.000 over 2025 en 2026 verspreid). Om de administratieve lastendruk stevig te beperken en ter stimulering van een adequate besluitvorming stellen we voor om bovengenoemde lasten te dekken uit het voordelig resultaat over 2024. Voor de resultaatbestemming geven wij derhalve een negatieve zienswijze. **Weerstandsvermogen en risicobeheersing** Eind 2024 heeft u de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing gepresenteerd. In de nota worden de ambities beschreven voor een minimum weerstandsvermogen en solvabiliteitsratio. Uit de ontwerpbegroting 2026 blijkt dat deze ambities nog niet worden gehaald. We erkennen dat u uitvoering geeft aan de nota en vragen om de gestelde ambities niet uit het oog te verliezen.	
2.	**Barneveld**	De raad heeft besloten een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting, waarbij de raad verzoekt onderstaande punten in acht te nemen. *Besparingen* In uw aanbiedingsbrief, d.d. 8 april 2025, geeft u aan dat in de organisatie gewerkt wordt aan het in beeld brengen van verdergaande inhoudelijke besparingsmaatregelen. Dit moet in de	Op de zienswijze van de gemeente Barneveld wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
		aankomende zomer leiden tot weloverwogen besluiten die verdere uitwerking krijgen in de kaders voor de begroting van 2027 e.v. en mogelijk ook voor de begroting 2026. De raad vraagt hierbij uw aandacht voor het belang van een goede basis die op orde is én blijft. Ten aanzien van mogelijke, aanvullende besparingen na 2026 op de kerntaken veiligheid en publieke gezondheid verwacht de raad terughoudendheid. De uitgewerkte besparingsmogelijkheden moeten zorgvuldig en integraal benaderd worden. Daarbij verwacht de raad dat de consequenties van besparingsmogelijkheden goed in beeld zijn vóórdat besluitvorming plaatsvindt. De raad vraagt hierbij tevens ook aandacht voor de gewenste doorontwikkeling en versterking van VGGM teneinde de robuustheid en adequate taakuitvoering te waarborgen. *Digitaal kinddossier* Het extra gevraagde bedrag voor de implementatie van een gewijzigd digitaal kinddossier leidt in de ontwerpbegroting tot €1.000.000 aan aanvullende kosten. Wij verzoeken om transparantie in de kostenopbouw van dit bedrag. Tevens gaan we ervan uit dat het gaat om een eenmalige bijdrage en dat er geen overschrijding van deze kosten zal zijn. *Consultatie resultaatbestemming 2024* Ten aanzien van de bestemming van het positieve resultaat over het jaar 2024 laten wij u weten dat de raad instemt met uw voorstel. *Tot slot* Met in achtneming van bovenstaande berichten wij u dat de raad kan instemmen met de gewijzigde begroting 2025 en de ontwerpbegroting 2026 VGGM.	
3.	**Doesburg**	*Digitaal kinddossier* In de Kaderbrief had u opgenomen dat voor de implementatie van een nieuw kinddossier tijdelijk extra financiële middelen nodig zijn. In de ontwerpbegroting 2026 wordt hiervoor nu incidenteel € 1 miljoen opgevoerd. Wij vragen om een toelichting op hoe de hoogte van dit bedrag tot stand is gekomen c.q. waar het aan wordt besteed. *Zienswijze op de ontwerpbegroting 2026* Gelet op het ravijnjaar en de financiële onzekerheid in de toekomst zijn wij er voorstander van om de 2% besparingen structureel door te voeren. Daarnaast zijn wij akkoord met de incidentele besparingen van 2%. Zoals in onze zienswijze op de Kaderbrief 2026 aangegeven, vinden wij het belangrijk dat de basis op orde blijft en de wettelijke taken uitgevoerd blijven. Gelet op het ravijnjaar zijn wij er voorstander van om zoveel mogelijk besparingen al over 2026 door te voeren en niet pas in de Kaderbrief/begroting 2027. De gemeenteraad rekent er dan ook op dat later dit jaar een gewijzigde begroting 2026 wordt aangeboden met daarin	Op de zienswijze van de gemeente Doesburg wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
		meer besparingen dan de nu opgenomen incidentele 2%. Nieuwe investeringen moeten ook met ombuigingen in de begroting passen. Onder die voorwaarde stemt de gemeenteraad van Doesburg in met de ontwerpbegroting 2026. **Resultaatbestemming 2024** Daarnaast stemmen wij in met de resultaatbestemming 2024.	
4.	**Duiven**	*Eerdere zienswijze op de kaderbrief* Op 28 januari 2025 heeft het college van Duiven een zienswijze ingediend over de Kaderbrief 2026. In uw aanbiedingsbrief bij de ontwerpbegroting wordt gesteld dat de aanbiedingsbrief een voorstel bevat vanuit het dagelijks bestuur over hoe opvolging gegeven wordt aan de ontvangen zienswijzen op de Kaderbrief. Dat voorstel voor de opvolging hebben wij niet aangetroffen. Voor een goed begrip van de financiën en meer specifiek van de nu voorgelegde ontwerpbegroting van de VGGM is een reactie op de eerdere zienswijze voor ons van belang. Dat voorkomt tevens dat we dezelfde vragen opnieuw moeten stellen bij de huidige zienswijzeronde. Onze zienswijze op de Kaderbrief en de vragen die daarin zijn gesteld, blijven dan ook grotendeels van toepassing op de ontwerpbegroting. *Digitaal kinddossier* In de Kaderbrief had u opgenomen dat voor de implementatie van een nieuw kinddossier tijdelijk extra financiële middelen nodig zijn. In de ontwerpbegroting 2026 wordt hiervoor nu incidenteel € 1 miljoen opgevoerd. Wij vragen om een toelichting op hoe de hoogte van dit bedrag tot stand is gekomen c.q. waar het aan wordt besteed. *Zienswijze op de ontwerpbegroting* Gelet op het ravijnjaar zijn wij er voorstander van om zoveel mogelijk besparingen al over 2026 door te voeren en niet pas in de Kaderbrief/begroting 2027. De gemeenteraad verwacht dat gemeenschappelijke regelingen vanaf 2026 een structurele besparing van 5% doorvoeren in hun eigen begroting. Wij rekenen er daarom op dat later dit jaar een gewijzigde begroting 2026 wordt aangeboden met daarin extra besparingen bovenop de nu verwerkte 2% aan technische maatregelen en de verlaging met 1,3% op de prijsstijgingen. Onder die voorwaarde stemt de gemeenteraad van Duiven in met de ontwerpbegroting 2026. Daarnaast stemmen wij in met de resultaatbestemming 2024.	Middels een separate e-mail zijn ambtelijk de inhoudelijke vragen op de kaderbrief beantwoord. De andere elementen wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
5.	**Ede**	De raad van de gemeente Ede: gelezen het voorstel "Conceptbegroting VGGM 2026, gewijzigde begroting 2025 en jaarverslag 2024" van burgemeester en wethouders d.d. 20-05-2025, met zaaknummer 482301; **besluit** 1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting VGGM 2026, gewijzigde begroting 2025 en jaarverslag 2024; 2. een zienswijze in te dienen om de benodigde € 1 miljoen voor het digitaal kinddossier van de Jeugdgezondheidszorg te bekostigen uit het resultaat van 2024; 3. een zienswijze in te dienen om de nacalculatie van de loon- en prijspercentages van 2024 op basis van het Centraal Economisch Plan 2025 mee te nemen in de vast te stellen begroting 2026-2029 in september 2025; 4. een zienswijze in te dienen om te blijven benadrukken hoe belangrijk we een zorgvuldig traject richting 2026 en verder vinden; 5. geen zienswijze kenbaar te maken met betrekking tot het jaarverslag 2024.	Op de zienswijze van de gemeente Ede wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.
6.	**Lingewaard**	*Ontwerpbegroting 2026* U gaf eerder aan dat u de grote financiële opgave herkent waarmee gemeenten vanaf 2026 worden geconfronteerd. Daarnaast heeft u onderschreven dat er, eenieder vanuit zijn eigen rol, hiervoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid ligt. In uw ontwerpbegroting voor 2026 en gewijzigde begroting voor 2025 heeft u een besparing van 2% als taakstelling opgenomen. De gemeenteraad van Lingewaard heeft bezuinigingsvoorstellen voorgelegd gekregen die oplopen tot een bedrag € 5,9 miljoen. Eén van die voorstellen betreft een besparing op de VGGM van 5%. Wij verwachten dat de VGGM kritisch kijkt naar de eigen processen, net zoals de gemeente Lingewaard ook heeft gedaan. Wij verwachten daarin meer dan alleen een besparing van 2%. Wij delen de zorgen van de directie over de toekomstige dreigingen en veiligheidsrisico's en de impact hiervan op de samenleving, de werkdruk en het ziekteverzuim bij de GGD en de kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoering. Daarom is het belangrijk dat we gezamenlijk richting geven aan nieuwe taken. We verwachten dat nieuwe taken, beleid en regelgeving ten alle tijden in de bestuurscommissies, AB en DB worden besproken. Het is niet de bedoeling dat gemeenten voor verrassingen worden gesteld. Wij verzoeken de VGGM nogmaals om kritisch te kijken naar een efficiënte inrichting van de organisatie en welke bezuinigingen daarnaast gerealiseerd kunnen worden. Daarbij blijft het essentieel dat de VGGM binnen alle programma's wettelijke taken blijft uitvoeren en dat de basis op orde is, danwel wordt gebracht.	De zienswijze op de begroting wordt gelezen in samenhang met de zienswijzen op de kaderbrief. Met de aanpassing van de bestuursstructuur met ingang van 2025 is het nadrukkelijk de bedoeling om binnen de bestuurscommissies nader in te gaan op beleidsontwikkelingen en gevolgen die dat met zich meebrengt op de taakuitvoering van VGGM. Op de zienswijze van de gemeente Lingewaard wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
		Wij vragen de VGGM om deze zienswijze in samenhang te lezen met de zienswijze op de Kaderbrief VGGM 2026. *Gewijzigde begroting 2025* De gemeenteraad is akkoord met de gewijzigde begroting 2025 als gevolg van de verwerking van de 2% taakstellende bezuinigingsmaatregel. *Resultaatbestemming 2024* De gemeenteraad stemt in met het voorstel om het gerealiseerde resultaat voor € 1,5 miljoen toe te voegen aan de Algemene Reserve en het restant van € 2,5 miljoen terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten. De dekking voor de lasten voor de invoering van het Digitaal Kinddossier in 2026 hadden, t.b.v. efficiency, ten laste kunnen worden gebracht van het gerealiseerde resultaat.	
7.	**Nijkerk**	De raad dient geen zienwijze als het gaat om de ontwerpbegroting 2026 VGGM (inclusief de gewijzigde begroting 2025 VGG), en stemt in met de toevoeging van een deel van het positieve resultaat van de begroting 2024 VGGM van € 1,5 miljoen aan de Algemene Reserve van de VGGM. De raad stemt in met het eenmalig ophogen van de ontwerpbegroting 2026 VGGM met € 1 miljoen voor het implementeren van het Digitaal Kinddossier. Voor de gemeente Nijkerk houdt dit in dat de begroting 2026 zal worden verhoogd met € 66.000,00 en als incidentele uitgave te ramen in de Kadernota 2026.	Op de zienswijze van de gemeente Nijkerk wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.
8.	**Overbetuwe**	*Ontwerpbegroting 2026* Op 11 februari j.l. heeft de gemeenteraad van Overbetuwe besloten wensen en bedenkingen in te dienen op de kaderbrief VGGM 2026. Hierin hebben wij onze erkenning uitgesproken voor het **verwerken van een besparing van 2% en** het eerder aanleveren van de kaderbrief wat de kwaliteit van besluitvorming ten goede komt. Hiermee is VGGM tegemoet gekomen aan een deel van de zienswijze van de gemeenteraad op de ontwerpbegroting 2025. In de zienswijze voor de Kaderbrief 2026 hebben wij u namelijk gevraagd om: - vanuit het hiervoor genoemde gezichtspunt om bij de vaststelling van uw kaderbrief voor het jaar 2026 te bezien hoe u kunt bijdragen aan het oplossen van onze gezamenlijke financiële opgave; - ter voorbereiding op de ontwerpbegroting 2026 verdergaande besparingen en gevolgen daarvan in beeld te brengen en de gemeenteraden hierover te informeren.	Op de zienswijze van de gemeente Overbetuwe wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
		Op dit moment is het door ons gevraagde inzicht er echter nog niet. In uw aanbiedingsbrief geeft u aan dat u verwacht in de zomer van 2025 een besluit te kunnen nemen over besparingen. Eventuele besparingen kunnen dan worden opgenomen in de kaderbrief 2027 en/of de gewijzigde begroting 2026. In beide gevallen zijn wij als gemeenteraad in de gelegenheid een zienswijze in te dienen. Om een goed oordeel te vormen over het al dan niet doen van besparingen vragen wij u om de besluitvorming ten aanzien van deze besparingen tijdig met ons als gemeenteraad te delen.	
9.	**Renkum**	Ondanks de maatregelen die zijn getroffen in de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk, hebben we als gemeenten nog steeds te maken met een structurele afname van het gemeentefonds. Dit heeft grote consequenties voor de dienstverlening aan onze inwoners. In eerdere communicatie gesproken over de impact hiervan. Net als alle gemeenten zijn ook wij nadrukkelijk op zoek op welke wijze wij onze dienstverlening kunnen aanpassen, lees versoberen, zodat we een structureel sluitende begroting kunnen indienen. Het betreft dienstverlening die niet alleen dienstverlening die door de gemeente zelf wordt verzorgd, maar ook door de uitvoeringsorganisaties die via een gemeenschappelijke regelingen aan onze gemeente verbonden zijn. Dat geldt ook voor de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM). Dit betekent dat de korting in het gemeentefonds een direct gevolg heeft op de beschikbare middelen die de gemeente Renkum heeft om de activiteiten van de VGGM te financieren. In uw begroting erkent u dat gemeenten een financiële uitdaging kennen door de onzekere ontwikkelingen van het gemeentefonds, desondanks zien we een stijgende lijn qua kosten. Wij zien hier een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze inkomstenterugval te dragen. Volgend op de oproep van gemeenten om te besparen heeft u een taakstelling van 2% op de gemeentelijke bijdrage opgenomen in uw begroting. Hieraan heeft u incidenteel invulling gegeven in de begroting van 2025. Wij verzoeken u dringend om structureel een invulling te vinden en aanvullend hierop kritisch te kijken naar waar verder besparingen mogelijk zijn. Hierbij is het nadrukkelijk niet onze wens om onverantwoorde risico's te nemen. In uw begroting stelt u voor om een deel het resultaat te weten 1,5 miljoen aan het Algemene reserve toe te voegen. Wij verzoeken u om het resultaat, conform afgesproken in de gemeenschappelijke regeling, terug te laten vloeien naar gemeenten en eventuele nieuwe middelen via de begroting aan te vragen. Dit geldt ook met betrekking tot het Digitaal Kinddossier. Daarnaast verzoeken wij om nadere onderbouwing van het bedrag voor het Digitaal Kinddossier.	Op de zienswijze van de gemeente Renkum wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
10.	**Rheden**	Wij hebben de ontwerpbegroting 2026, de geactualiseerde begroting 2025 en het bestemmingsresultaat 2024 besproken in de raadsvergadering van 24 juni 2025. We brengen graag de volgende wensen en bedenkingen naar voren: De raad van de gemeente Rheden heeft kennisgenomen van de ontwerpbegroting 2026, de geactualiseerde begroting 2025 en het bestemmingsresultaat 2024. Ontwerpbegroting De raad ziet ook de maatschappelijke context, de klimaatverandering en verschrikkelijke branden die onlangs zijn geweest. Het is dat ook van uiterst belang dat de VGGM, met haar belangrijke veiligheids- en gezondheidstaken, goed kan blijven functioneren. Echter is het ook belangrijk om altijd kritisch te blijven kijken naar de uitgaven. Blijf onderzoeken of het efficiënter kan met dezelfde kwaliteitsborging. Goed om te zien dat de VGGM met een besparing van 2% komt, maar tegelijkertijd stijgt de gemeentelijke bijdrage. Is het dan wel besparen of is het onderdrukken van de stijging van de bijdrage? Als besparen niet lukt vanwege hoge veiligheidsrisico's, wetgeving, beleid en normeringen, laat dat dan ook duidelijk weten. Resultaatbestemming 2024 De raad is van mening dat het resultaat van gemeenschappelijke regelingen terugvloeit naar de gemeenten. Als de VGGM een algemene reserve wil opbouwen van € 3 miljoen, dan kan dat opgenomen worden in de begroting van 2026 en verder. De raad stemt hier mee dus niet in.	Op de zienswijze van de gemeente Rheden wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.
11.	**Rozendaal**	*Van Kaderbrief naar Begroting* Op 11 februari 2025 hebben wij per brief gereageerd op uw Kaderbrief 2026. Wij vroegen aandacht voor: - het kritisch blijven kijken naar de uitgaven en zichtbaar en merkbaar werken aan besparingsopties en slimmer (samen) werken; - het zo summier mogelijk (op het niveau van een basisambitie) doorvoeren van noodzakelijke ontwikkelingen, om daarmee kostenstijgingen te minimaliseren; - bij kostenstijgingen waar mogelijk naar oplossingen in de eigen organisatie kijken, c.q. de uitvoering zo veel mogelijk binnen de bestaande budgetten te realiseren, zodat een effect op de gemeentelijke bijdrage zo veel mogelijk voorkomen wordt. De begroting in concept is gebaseerd op de kaderbrief, waarbij de enige wijziging betrekking heeft op de implementatie van het Digitaal Kinddossier. U geeft in de aanbiedingsbrief ook aan dat de zienswijze besproken zijn in het algemeen bestuur. Voor ons is niet helder of en hoe de zienswijze van de raden zijn meegewogen in de stap van kaderbrief naar begroting.	De zienswijzen op de kaderbrief en eventuele vervolg zijn besproken in de bestuurscommissies Veiligheid en Gezondheid ter voorbereiding van het opstellen van de begroting. Op de zienswijze van de gemeente Rozendaal wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
		Bovenstaande opmerkingen uit onze zienswijze op de kaderbrief, blijven dan ook onverkort van toepassing op de ontwerpbegroting *Zienswijze op de ontwerpbegroting* Zoals wij in onze reactie op uw kaderbrief ook aangaven, herkennen wij dat een veelheid van ontwikkelingen van invloed zijn op veiligheids- en gezondheidsvraagstukken in de regio. De recente grote branden, waaronder de heidebrand bij Ede en de stadsbrand in het centrum van Arnhem, tonen aan dat het van (levens)belang is om de crisisbeheersing, de paraatheid en de operationele crisisbestrijding goed op orde te hebben. Daarnaast komt in relatie tot de geopolitieke situatie het thema 'maatschappelijke weerbaarheid' steeds nadrukkelijker op de agenda. We zien aan de kant van de Brandweerorganisatie dat u gericht (maatschappelijke en/of fysieke) risico's zoals natuurbranden een plaats geeft in uw werk. Bij de GGD zien we dat u – samen met de portefeuillehouders publieke gezondheid – bewust op basis van een toekomstscenario werkt aan een stevige algemene- en jeugdgezondheidszorg. We zien echter ook dat de gemeentelijke financiën, ook bij ons, de komende jaren onder druk staan. Dit plaatst u en ons voor een dilemma: de raad van Rozendaal concludeert dat verdergaande structurele bezuinigingen weliswaar vanuit de (financiële) positie van (ook onze) gemeente wenselijk zouden zijn, maar dat júist op het domein van onze veiligheid gegeven de huidige risico's niet wenselijk is om meer te willen besparen op crisisbeheersing en incidentbestrijding. We dringen er derhalve bij u op aan om de nu nog incidentele besparingen (voor twee jaar) structureel te maken voor de Veiligheidsregio. We realiseren ons dat dit beleidskeuzes vraagt, omdat de 2% voor 2025 en 2026 m.n. het resultaat is van technische maatregelen. We dringen er daarnaast op aan op voor de GGD met vaart te bezien welke extra besparingen, verdergaand dan 2%, door te voeren zijn, bij voorkeur al in 2026. Waarbij we u oproepen om de zorg voor de meest kwetsbaren kinderen/gezinnen te ontzien. Daarmee komen we tot een situatie waarin de noodzakelijk groei van de gemeentelijke bijdrage die nu nog het resultaat is van de ontwerpbegroting, deels gedempt wordt door structurele bezuinigingen. Tot slot nog een opmerking over het Digitaal Kinddossier. In de kaderbrief gaf u aan dat voor de implementatie van een nieuw kinddossier tijdelijk extra financiële middelen nodig zijn. In de Ontwerpbegroting 2026 wordt hiervoor nu incidenteel € 1 miljoen opgevoerd. Wij vragen om een toelichting op hoe de hoogte van dit bedrag tot stand is gekomen c.q. waar het aan wordt besteed. *Resultaatbestemming 2024* De raad van Rozendaal kan uw afwegingen bij de inzet van de resultaatbestemming 2024 volgen. Deze geeft bij ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.	

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
12.	**Scherpenzeel**	Raadsvoorstel 1. Geen zienswijze naar voren te brengen over de gewijzigde begroting 2025 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden. 2. De volgende zienswijzen (nogmaals) naar voren te brengen over de ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden: a. Dat efficiënt met middelen wordt omgegaan door het volgen van een zorgvuldig maar tijdig proces met betrekking tot het opnemen van structurele besparingen in de begroting 2026 én de kaderbrief van 2027; b. Dat risico's en impact van deze maatregelen worden onderbouwd, zodat wettelijke taken worden uitgevoerd en de basis op orde blijft; c. Dat de basistaken van de VGGM én primair de veiligheid en gezondheid van de inwoners uitgangspunt zijn waarbij pijnlijke keuzes voor de eigen organisatie niet uit de weg worden gegaan. 3. Een extra budget van € 55.900 op te nemen in de Kadernota Scherpenzeel 2026-2029.	Op de zienswijze van de gemeente Scherpenzeel wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.
13.	**Wageningen**	*Ten aanzien van de jaarstukken 2024:* 1. Om het weerstandsvermogen meer in overeenstemming te brengen met de financiële omvang van de risico's moet VGGM maatregelen nemen die er toe leiden dat de algemene reserve toeneemt en/of de financiële risico's afnemen. *Ten aanzien van voorgestelde bezuinigingen in begroting 2026* 2. Wij adviseren om de voorgestelde uitstel op het programma 'samen beter bedrijfsvoeren' terug te draaien en alsnog uit te voeren. Zodat de bedrijfsvoering relatief snel een kwaliteitsimpuls krijgt zodat deze efficiënter en effectiever kan worden uitgevoerd. De kostenstijging wordt nu namelijk naar beneden bijgesteld wegens de eerdere aangekondigde bezuinigingen.	Op de zienswijze van de gemeente Wageningen wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten. Daarnaast heeft ons weerstandsvermogen en risicobeheersing onze blijvende aandacht.
14.	**Westervoort**	*Eerdere zienswijze op de Kaderbrief* Op 10 maart 2025 heeft onze gemeenteraad een zienswijze ingediend over de Kaderbrief 2026. In uw aanbiedingsbrief bij de ontwerpbegroting wordt gesteld dat de aanbiedingsbrief een voorstel bevat vanuit het dagelijks bestuur over hoe opvolging gegeven wordt aan de ontvangen zienswijzen op de Kaderbrief. Dat voorstel voor de opvolging hebben wij niet aangetroffen. Voor een goed begrip van de financiën en meer specifiek van de nu voorgelegde ontwerpbegroting van de VGGM is een reactie op de eerdere zienswijze voor ons van belang. Dat voorkomt tevens dat we dezelfde vragen opnieuw moeten stellen bij de huidige zienswijzeronde. Onze zienswijze op de Kaderbrief en de vragen die daarin zijn gesteld, blijven dan ook grotendeels van toepassing op de ontwerpbegroting.	Op de zienswijze van de gemeente Westervoort wordt inhoudelijk gereageerd in de brief aan Raden en colleges met reactie van Dagelijks Bestuur aan Algemeen Bestuur over de wijze van behandeling van deze punten.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
		Digitaal kinddossier In de Kaderbrief had u opgenomen dat voor de implementatie van een nieuw kinddossier tijdelijk extra financiële middelen nodig zijn. In de ontwerpbegroting 2026 wordt hiervoor nu incidenteel € 1 miljoen opgevoerd. Wij vragen om een toelichting op hoe de hoogte van dit bedrag tot stand is gekomen c.q. waar het aan wordt besteed. *Zienswijze op de ontwerpbegroting* Gelet op het ravijnjaar zijn wij er voorstander van om zoveel mogelijk besparingen al over 2026 door te voeren en niet pas in de Kaderbrief/begroting 2027. De gemeenteraad rekent er dan ook op dat later dit jaar een gewijzigde begroting 2026 wordt aangeboden met daarin meer besparingen dan de nu opgenomen incidentele 2%. Zoals in onze zienswijze op de Kaderbrief 2026 aangegeven, verwachten wij over 2026 een besparing van minimaal 5%, bovenop de verwerkte 2% aan technische maatregelen. Alvorens wij als gemeenteraad van Westervoort kunnen instemmen met de ontwerpbegroting 2026, ontvangen wij graag een toelichting c.q. antwoord op de twee hierboven genoemde punten. We kunnen wel vast instemmen met de resultaatbestemming over 2024.	
15.	**Zevenaar**	U heeft onze raad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 2 juli 20205 een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (hierna: VGGM). In de vergadering van 21 mei 2025 heeft de gemeenteraad de resultaatbestemming van de jaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026 behandeld. We geven <u>geen</u> inhoudelijke zienswijze op de resultaatbestemming 2024 en de ontwerpbegroting 2026. *Kaderbrief 2026* De ontwerpbegroting 2026 volgt netjes in lijn met de eerder behandelde kaderbrief 2026 van de VGGM. *Bezuinigingsvoorstellen* We zien dat de VGGM zich bewust is van de financieel onzekere tijden bij de gemeente. Terwijl er vanuit het Rijk ook gevraagd wordt dat we beter voorbereid zijn op nieuwe soorten crises en mogelijk maatschappelijke ontwrichting. De bezuinigingen kunnen hiermee op gespannen voet staan. Zevenaar waardeert de inspanning van de VGGM om te komen met besparingsvoorstellen, zeker nu de besparingsvoorstellen ook op korte termijn concreet zijn en besproken worden. We willen daarbij benadrukken dat de uitvoering van de wettelijke taken van de VGGM door de besparingen niet onder druk mogen staan. De basis moet op orde blijven, zowel de kerntaken van VGGM als de versterkingen die gedaan zijn rondom de bedrijfsvoering. We blijven graag op de hoogte van de keuzes die gemaakt worden.	Van de gemeente Zevenaar geen inhoudelijke zienswijze ontvangen.

	Gemeente	Zienswijzen	Opvolging
		Conclusie We danken de VGGM voor de heldere jaar- en begrotingsstukken. De extra inspanningen die geleverd worden om tot concrete besparingsvoorstellen te komen worden zeer gewaardeerd. Dit brengt moeilijke en soms pijnlijke keuzes met zich mee, maar we vinden het wel belangrijk om samen te kijken naar de mogelijkheden. De gemeente Zevenaar kan daarom instemmen met resultaatbestemming over 2024, de gewijzigde begroting 2025 en de ontwerpbegroting 2026 VGGM.	